

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 16. februar 2007
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-711-0115
Dok.: KGA40125

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende Konkursrådets betænkning nr. 1484/2006 om hurtigere behandling af konkursboer

I. Hørte myndigheder og organisationer mfl.

Lovforslaget om hurtigere behandling af konkursboer (L 130) bygger på Konkursrådets betænkning nr. 1484/2006 (herefter ”betænkningen”), som har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Kuratorforeningen, Forbrugerrådet, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, HTS-I Erhvervsorganisationen, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Dansk InkassoBrancheforening, Liberale Erhvervs Råd, 3F Fagligt Fælles Forbund, Danmarks Rederiforening, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Forenede Danske Motorejere, Danske Speditører, Syddansk Universitet, Danmarks Jurist- og Økonomiforbund, Dansk Retspolitisk Forening, Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, De Danske Patentagenters Forening, Landsorganisationen i Danmark LO, Dansk Ejendomsmæglerforening, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Århus Universitet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Frederiksberg Kommune, Procesbevillingsnævnet, Københavns Kommune, Foreningen af Statsamtsjurister, Københavns Retshjælp, Institut for Menneskerettigheder, Århus Retshjælp, Dansk Arbejdsgiverforening, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Københavns Universitet, Det Danske Voldgiftsinstitut, KL, Foreningen af Registrerede Revisorer, Landsforeningen af beskikkede advokater, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Dansk Told og Skatteforbund, Landbrugsraadet og Danmarks Fiskeriforening.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

II. Høringssvarene

1. Generelt.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense og Roskilde, Dommerforeningen, Forsikring & Pension, Dansk Erhverv, 3F Fagligt Fælles Forbund, Syddansk Universitet, Dansk Retspolitisk Forening, De Danske Patentagenter Forening, Procesbevillingsnævnet, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Arbejdsgiverforening, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Københavns Universitet og KL har ikke bemærkninger til betænkningen.

Danske Inkassoadvokater støtter betænkningens overordnede målsætning om en hurtigere behandling af konkursboer og har ikke derudover bemærkninger til betænkningen.

HTS Handel, Transport og Service og **Håndværksrådet** støtter Konkursrådets forslag, der kan være med til at sikre hurtigere behandling af konkursboer, uden at det går ud over kvaliteten af konkursbehandlingen. **Håndværksrådet** støtter tillige, at fastsættelsen af vederlaget til kurator også skal afspejle kvaliteten og fremdriften i bobehandlingen.

Realkreditrådet er tilfreds med, at betænkningen lægger op til initiativer, som er egnede til at stramme op på behandlingen af konkursboer, og at kurators vederlag samtidig i højere grad gøres afhængig af hans eller hendes indsats under bobehandlingen.

FTF anfører, at det er meget positivt med opstramninger på området, der kan have betydning for mange medlemmer af FTF-organisationerne i det omfang, de i forbindelse med en arbejdsgivers konkurs ikke opnår fuld dækning hos Lønmodtagernes Garantifond.

Registrerede Revisorer FRR tilslutter sig hensigten om hurtigere behandling af konkursboer samt de synspunkter i betænkningen, som danner grundlag for forslagene til ændringer af konkursloven. Kurator anvender allerede i dag i visse tilfælde bistand fra revisorer til behandling af konkursboer, og efter foreningens opfattelse vil en øget anvendelse af revisorer tilføre ressourcer, der kan bidrage til at fremme bobehandlingen.

Advokatrådet ser positivt på, at der foreslås en række tiltag for at forkorte sagsbehandlingstiden for konkursboer, herunder en skærpelse af skifteretternes tilsyn med kuratorerne og kuratorernes salærindstillinger.

Dansk Industri er enig i, at sagsbehandlingstiden i en lang række sager er langt højere, end hensynet til en grundig og forsvarlig bobehandling tilsiger. En hurtigere og mere effektiv konkursbehandling vil i sig selv kun medføre forbedringer for enkelte iværksættere, men signalværdien i, at den konkursramte og omverdenen hurtigere kan få en afklaring, og den konkursramte dermed kan komme videre med sin tilværelse, vil være betydelig. Dansk Industri støtter også anbefalingen om at styrke skifterettens tilsyn med bobehandlingen og er enig i, at målet om at fremme sagsbehandlingens mest muligt bedst opnås ved at styrke skifterettens tilsynsbeføjelser og i mindre grad gennem retningslinjer for vederlaget for kurator. Dansk Industri er også enig i, at vederlaget til kurator bør afspejle arbejdets omfang (kompleksitet og intensitet), overholdelsen af de fastsatte tidsfrister samt kvaliteten af det udførte arbejde. Det er positivt, at der lægges op til at præcisere indholdet af de redegørelser, som skifteretten skal modtage fra kurator, så det klart fremgår af disse, hvorpå boet beror, og hvornår boet forventes afsluttet. Det vil både være med at fremme sagsbehandlingens, samtidig med at det vil mindske skyldnerens uvished og usikkerhed om forløbet af bobehandlingen mv. Dansk Industri er endelig enig i, at det er kurator, som har hovedansvaret for, at bobehandlingen fremmest mest muligt.

Dommerfuldmægtigforeningen bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt, at også fastsættelsen af vederlaget til en af skifteretten udpeget likvidator reguleres i konkurslovens § 239.

Præsidenten for Retten i Aalborg støtter generelt Konkursrådets forslag om at styrke skifterettens tilsynsbeføjelser og om ændring af de gældende frister for sagsbehandlingens. Det foreslås at supplere Konkursrådets forslag med en obligatorisk medhjælperordning ved de enkelte skifteretter svarende til den medhjælperordning, som skifteretten i Aalborg har anvendt siden 1. januar 1998. Ordningen indebærer, at det som udgangspunkt er en af skifterettens faste medhjælpere, der bliver udpeget som kurator. Efter rettens opfattelse har medhjælperordningen ved embedet været medvirkende til et markant løft i kvaliteten og effektiviteten i bobehandlingen. Ordningen er i øvrigt formaliseret ved opslag i Statstidende, og hvervet gælder som udgangspunkt for en 4-årig periode.

Spørgsmålet om likvidationsbehandling, herunder fastsættelse af salær til likvidatorer, er ikke omfattet af lovforslaget, idet dette spørgsmål ikke vedrører hurtigere behandling af konkursboer. En eventuel indførelse af en medhjælperordning i konkursboer måtte forudsætte nærmere overvejelser, og et forslag herom har ikke indgået i Konkursrådets arbejde.

2. Bobehandlingen og fristerne for de enkelte sagsbehandlingsskridt

Dansk Industri tilslutter sig, at der er behov for at præcisere, at fristen for kurators afsendelse af statusoversigt og redegørelse er en yderste frist, hvor der ikke i praksis i alle tilfælde behøver at gå 4 måneder, inden materialet sendes. Dansk Industri støtter også, at fristen for anmeldelse af

fordringer mv. afkortes fra 3 måneder til 4 uger, henset til de nuværende kommunikationsmuligheder og den teknologiske udvikling. De fleste virksomheder vil umiddelbart kunne gøre deres fordringer op ved en udskrift fra debitor kartoteket. Især mindre virksomheder kan dog i ferieperioder mv. få problemer med at overholde den foreslåede anmeldelsesfrist, og Dansk Industri støtter derfor, at proklamaet ikke gøres præklusivt (dvs. at kravet ikke fortabes, selv om fristen overskrides).

FTF anbefaler, at den nuværende 3-måneders frist for anmeldelse af krav i konkursboer opretholdes, da det vurderes, at en forkortet anmeldelsesfrist på 4 uger kan bevirke, at nogle lønmodtagere ikke vil kunne nå at anmelde fordringer på f.eks. pensionsbidrag.

Forbrugerrådet bemærker, at en afkortning af anmeldelsesfristen fra 3 måneder til 4 uger kan være problematisk for ikke-professionelle fordringshavere, og foreslår, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af konkursloven, når anmeldelsesfrister ikke er præklusive (dvs. at krav ikke fortabes, selv om fristen overskrides), og at fordringshaverne ved bekendtgørelsen af konkursen informeres om, at fristerne ikke er præklusive, så de ikke undlader at anmelde eventuelle krav efter fristens udløb.

I overensstemmelse med Konkursrådets anbefalinger foreslås det, at fristen i konkurslovens § 128 for anmeldelse af fordringer mv. nedsættes fra 3 måneder til 4 uger, jf. pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Som anført i lovforslagets bemærkninger indebærer en overskridelse af anmeldelsesfristen hverken i dag eller efter lovforslaget, at krav, der anmeldes efter fristen, fortabes (dvs. at anmeldelsesfristen ikke er præklusiv). Krav, der anmeldes efter fristens udløb, vil blive prøvet på et senere tidspunkt under bobehandlingen, hvilket allerede fremgår udtrykkeligt af konkurslovens § 134, stk. 1. Der er således ingen tvivl om retsstillingen, og da den foreslåede kortere anmeldelsesfrist har til formål at fremme, at kurator hurtigere får et overblik over og kan vurdere kravene i konkursboet, er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at fremhæve i meddelelsen om konkursen, at fristen ikke er præklusiv.

Dansk Industri støtter endvidere en afkortning af fristen for sagsanlæg, hvis kurators indstilling ikke kan anerkendes, fra de nuværende 3 måneder til 4 uger. Sagsanlæg vil oftest forekomme i større sager og fra større kreditorer, og der skal være tale om betydelige krav, før fordringshaverne ikke accepterer kurators indstilling, da omkostningerne ved et sagsanlæg ellers vil overstige kravet. I de fleste tilfælde vil tvister i øvrigt være løst, inden kurators indstilling foreligger, og kreditorerne vil derfor på forhånd have gjort sig deres stilling klar.

Finansrådet anbefaler at opretholde den nuværende 3-måneders frist for sagsanlæg for den, der ikke kan anerkende kurators indstilling vedrørende et krav. Det vurderes, at både større og mindre kreditorer vil kunne opleve problemer med at overholde den foreslåede frist for sagsanlæg på

4 uger, hvis f.eks. advokatbistand ikke kan antages inden for fristen. Problemet vil også kunne være aktuelt for udenlandske kreditorer.

Forbrugerrådet foreslår, at kurators meddelelse om afvisning af et anmeldt krav skal indeholde oplysning om fristen for sagsanlæg, hvis fordringshaveren ikke vil anerkende kurators afvisning af kravet.

Inden kurator fremlægger sin indstilling, vil der i praksis være en dialog mellem kurator og den pågældende kreditor, som enten fører til, at konflikten løses, eller at det afklares, hvad der er tvist om. Justitsministeriet er på denne baggrund enig med Konkursrådet i, at en frist på 4 uger for at anlægge retssag om kurators indstilling er tilstrækkelig.

Navnlig henset til, at fristen for sagsanlæg foreslås nedsat fra 3 måneder til 4 uger, kan Justitsministeriet tilslutte sig, at det bør fremgå udtrykkeligt af konkursloven, at en fordringshaver, hvis krav indstilles afvist, samtidig med meddelelsen om kurators indstilling skal underrettes om fristen for et eventuelt sagsanlæg efter konkurslovens § 133, stk. 1. Der henvises til forslaget til ændring af konkurslovens § 131, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 10), og bemærkningerne hertil.

Forbrugerrådet bemærker i øvrigt, at der kan forekomme tilfælde, hvor det af hensyn til de ikke-professionelle fordringshavere kan være problematisk udelukkende at bekendtgøre meddelelsen om konkursen i Statstidende. Der bør derfor indføres en hjemmel til, at meddelelsen om konkurs også kan annonceres i andre medier, hvis forholdene taler for det.

Som nævnt ovenfor er den meddelelse om konkurs, der indrykkes i Statstidende, ikke et såkaldt præklusivt proklama (dvs. at kravet ikke fortabes, selv om fristen overskrides) Efter konkurslovens § 109, stk. 1, skal meddelelsen om konkurs indrykkes i Statstidende, men bestemmelsen hindrer ikke, at kurator herudover indrykker meddelelse om konkursen i andre medier, f.eks. i lokale aviser, hvis kurator finder, at der er behov for det. Det kan f.eks. være relevant, hvis der i et konkursbo må forventes at være mange ikke-professionelle fordringshavere, der ikke kan forventes at læse Statstidende. Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for en udtrykkelig lovregel om, at meddelelsen om konkurs også kan offentliggøres andre steder end i Statstidende.

3. Fastsættelse af vederlag til kurator

Advokatrådet finder det rigtigt og hensigtsmæssigt, at skifterettens fastsættelse af vederlag til kurator skal ske på baggrund af en indstilling fra kurator og ud fra en samlet vurdering af det udførte arbejde, herunder medgået tid, arbejdets omfang og boets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og det under de givne omstændigheder opnåede resultat. Advokatrådet bemærker, at betænkningen side 92 ff. refererer tre svenske afgørelser om salær til kuratorer, der synes

at skulle tjene som vejledning i forhold til fastsættelsen af vederlaget til kurator efter konkurslovens § 239. Det er Advokatrådets opfattelse, at der efter forslaget både vil kunne ske større og mindre reduktioner i vederlaget end i de refererede svenske afgørelser.

Kuratorforeningen og Foreningen af Danske Insolvensadvokater støtter, at skifteretten får en mere aktiv rolle i bobehandlingen. Foreningerne har ingen indvendinger imod, at det præciseres, at det er kurator, som har hovedansvaret for, at bobehandlingen fremmes mest muligt, og at kurators evne til at leve op til dette ansvar er en vigtig del af en kvalitetsbetonet bobehandling, og dermed også må spille en rolle for det vederlag, som kurator kan opnå. Foreningerne finder det dog væsentligt, at vederlagsfastsættelsen ikke udelukkende eller overvejende baseres på ”akkordbetragtninger”. Der bør gælde et væsentlighedskriterium i relation til eventuelle fristoverskridelsers betydning for skifterettens fastsættelse af kurators vederlag, således at enkeltstående mindre fristoverskridelser ikke fører til nedsættelse af kurators vederlag. Foreningerne bemærker i øvrigt, at en præcisering af kurators pligter og skifterettens kompetence til at kontrollere, at kurator foretager en effektiv, hurtig og kvalitetsbetonet bobehandling, bør bevirke, at skifteretterne ikke længere i samme omfang som i dag vil være tilbageholdende med at godkende et acontohonorar til kurator, og der savnes i betænkningen nærmere overvejelser om mulighederne for at udbetale acontohonorar til kurator.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.3 fastsætter skifteretten allerede i dag vederlaget til kurator efter en konkret bedømmelse på grundlag af en begrundet indstilling fra kurator, jf. konkurslovens § 239. Med lovforslaget understreges det imidlertid, at det er kurator, der bærer hovedansvaret for, at bobehandlingen fremmes mest muligt, jf. forslaget til konkurslovens § 110, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1), og bemærkningerne hertil. Det betones samtidig, at fastsættelsen af kurators vederlag skal ske ud fra en samlet vurdering af det udførte arbejde og dermed også arbejdets kvalitet i bredere forstand. Lovforslaget indebærer bl.a., at det kan få betydning for kurators vederlag, hvis kurator på et eller flere punkter ikke har varetaget sine pligter på tilfredsstillende måde, f.eks. ved ikke at have fremmet boet uden unødigt ophold. Omvendt kan det også tillægges positiv betydning for vederlaget, hvis kurator har udført en særlig hurtig og effektiv bobehandling af høj kvalitet.

Efter lovforslaget vil vederlagsfastsættelsen således fortsat bero på skifterettens konkrete vurdering af omstændighederne i det enkelte konkursbo på grundlag af de kriterier, som er angivet i konkurslovens § 239, jf. også lovforslagets § 1, nr. 15-16, og bemærkningerne hertil. Som anført i lovforslagets bemærkninger vil skifteretten eksempelvis kunne tillægge det betydning, hvis skifteretten f.eks. gentagne gange har måttet rykke kurator for redegørelser mv. Skifteretten vil kunne anføre sådanne forhold som et selvstændigt moment eller som et moment blandt flere til støtte for, at kurators vederlag skal være mindre, end det ville have været, hvis boet var blevet behørigt fremmet og redegørelser i øvrigt rettidigt indsendt. Det er ikke i sig selv tilstrækkeligt, at formel-

le frister for enkelte sagsbehandlingsskridt er overholdt, hvis kurator alligevel efter en samlet bedømmelse kunne og burde have behandlet boet hurtigere. Omvendt vil enkeltstående mindre fristoverskridelser, som ikke har haft betydning for bobehandlingen, normalt ikke få betydning for kurators vederlag.

Allerede efter de gældende regler kan skifteretten godkende, at der udbetales et acontoverdrag til kurator, og efter konkurslovens § 125, stk. 3, nr. 4, skal kurator i sin halvårslige redegørelse om boets forhold redegøre for en eventuel begæring til skifteretten om udbetaling af acontoverdrag. Spørgsmålet om udbetaling af acontoverdrag til kurator har ikke været overvejet af Konkursrådet, og Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for i dette lovforslag at foreslå ændringer af de gældende regler herom. Det vil således fortsat bero på skifterettens konkrete vurdering af forholdene i det enkelte konkursbo, om der er grundlag for et acontoverdrag til kurator.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Domstolsstyrelsen bemærker, at det er hensigtsmæssigt, at skifteretten fører tilsyn med, at behandlingen af konkursboer sker på den bedst mulige og mest effektive måde, og tilslutter sig de foreslåede tiltag til at sikre gennemførelsen af skifterettens tilsyn. Styrelsen vurderer, at det foreslåede skærpede tilsyn generelt vil medføre et øget ressourcebehov ved de enkelte skifteretter. Omfanget heraf kan ikke vurderes på baggrund af betænkningen, men det må anses for usikkert, om domstolsreformen i sig selv vil kunne frigive de tilstrækkelige ressourcer til dækning af det betydelige arbejde.

HK Landsklubben Danmarks Domstole bemærker, at det er meget usikkert, om et øget behov for at anvende ressourcer på skifterettens tilsyn med konkursbehandlingen modsvares af en eventuel frigivelse af ressourcer som følge af de større enheder.

Dommerfuldmægtigforeningen tilslutter sig som udgangspunkt de foreslåede materielle ændringer af konkursloven. Foreningen betoner dog, at en skærpelse af skifterettens tilsyn vil medføre et ikke ubetydeligt merarbejde for skifteretterne, der derfor bør tildeles flere jurister.

Præsidenten for Sø- og Handelsretten bemærker, at en skærpelse af skifterettens tilsyn med konkursboerne forudsætter et større personalemæssigt ressourceforbrug, især blandt det juridiske personale, hvis forslagens formål om en hurtigere bobehandling skal kunne gennemføres på forsvarelig vis. Forslaget indebærer således bl.a. en langt mere indgående kontrol med indholdet af kuratorernes indberetninger, og at der i videre omfang må påregnes en opfølgende dialog med kuratorerne. Ved vurderingen af merarbejdets omfang bør der også tages hensyn til det enkelte bos beskaffenhed og medarbejderens erfaring.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vurderes eventuelle merudgifter som følge af lovforslaget at kunne afholdes inden for domstolenes eksisterende bevillingsmæssige rammer.

III. Lovforslaget

I det fremsatte lovforslag er der foretaget visse redaktionelle ændringer i forhold til betænkningens lovudkast. Herudover er der i forhold til betænkningens lovudkast tilføjet et forslag til ændring af konkurslovens § 131, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 10).